

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Konstnärliga fakultetsnämnden

LBD350, Specialisering, Bild och visuell kultur,

Visuella kulturstudier I, 30 högskolepoäng

Visual Culture Studies, 30 Higher Education Credits

Grundnivå/First cycle

1. Fastställande

Kursplanen är fastställd av Konstnärliga fakultetsnämnden, med vidaredelegation till dekanus 2010-01-18.

Utbildningsområde: Design

Ansvarig institution: Högskolan för Design och Konsthantverk.

2. Inplacering

Bild och visuell kultur 1, 1 – 30 högskolepoäng (LBD120) och fortsättningskursen *Bild och visuell kultur 2*, 31 – 60 högskolepoäng (LBD220) utgör tillsammans en inriktning i lärarutbildningen. Bild och visuell kultur 61 – 90 högskolepoäng (LBD350) erbjuds som första specialisering av två terminer efter genomgången inriktning. Kursen är en specialisering som erbjuds efter genomgångna inriktningskurser LBD120 och LBD220 omfattande 1 – 30 samt 31 – 60 högskolepoäng i lärarutbildningen. Kursen förbereder för verksamhet inom grundskola år 1 – 9 och gymnasium. Kursen kan även ges som fristående kurs.

3. Förkunskaper

För tillträde till kursen krävs grundläggande behörighet för högskolestudier samt godkänt på kurserna LBD120 och LBD220 eller motsvarande. Dessutom krävs godkänt i Sv B/Sv2 B, En A, Sh A, Ma A.

4. Innehåll

Studierna inom specialiseringen belyser hur en större förtrogenhet med ämnesinnehåll och förankring i ämnesdidaktik kan tillämpas för arbete med grundskolans högre åldrar, gymnasium och unga vuxna.

Konst- och bildteori (3 högskolepoäng)

Art Theory and Visual Culture (3 Higher Education Credits)

Kursen ger en orientering i konstteori utifrån visuell kultur (med bas i konst- och bildvetenskap) och gör studenten förtrogen med dess centrala historiska och teoretiska ingångar i relation till bildämnet och samtidskonst. Kursen syftar därutöver att ge studenten vana i att formulera sig kring och diskutera samtida konst i klassrummet. Studenten erhåller verktyg för bildanalys som anknyts till olika forskningsmetoder inom fältet visuell kultur, där begrepp som bland annat bildspråk, visuell kultur och visuell kommunikation behandlas. Kursen lägger också en grund för att ge studenten verktyg att se, tolka och analysera bildhistorien i relation till det samtida för att kunna använda sin kunskap i kommande bildundervisning. Föreläsningarna med konstteori är examinerande.

Temastyrd gestaltning (12 högskolepoäng)

Thematic Studies in Visual Process and giving Visual Form (12 Higher Education Credits)

Studenten skall arbeta med ett gestaltungsarbete som sammanfattar erfarenheter och kunskaper inom ämnesområdet genom temastyrd gestaltning. Studenten skall utforma och planera ett projektarbete med hjälp av självvald konstnärlig metod. Planeringen skall utveckla studentens förmåga att hantera ett professionellt uppdrag med dess olika ramvillkor (metaperspektiv). Utifrån en problemställning undersöks abstrakta och konkreta aspekter i temat genom konstnärligt arbete inom ett valt teknik- material- och gestaltungsområde. Studenten skall genom praktiska och utforskande moment tillägna sig grundläggande och fördjupad kunskap om olika gestaltungsformers materiella förutsättningar. Genom att utveckla förtrogenhet med olika gestaltungsformer tränas studenten att tillämpa sin expressiva förmåga både konstnärligt och didaktiskt. Vissa överenskomna handledningar individuellt och i grupp, liksom seminarier är examinerande, liksom redovisningar.

Gestaltande projektarbete med processrapport (15 högskolepoäng)

Art Project Work with Visual Process and Writing of Process Report (15 Higher Education Credits)

Kursen behandlar metoder kring och undersökande genom konstnärlig gestaltning. Den studerande ges en möjlighet till fördjupning alternativt breddning av sin bildmässiga kompetens inom ramen för projektarbete, 15 högskolepoäng, med utgångspunkt i sitt arbete inom delkursen *Temastyrd gestaltning*. Kursen är indelad i moment där studentens val av fördjupning och/eller breddning ges utrymme. Utifrån teoribildningar och i samråd med inriktnings lärare gör den studerande en projektplan av en konstnärlig gestaltning och beskrivning av frågeställning, mål och metod. Gestaltningen ligger som grund för skrivandet av en processrapport. Studenten erhåller grundläggande kunskaper om riktlinjer kring skrivandet av en vetenskaplig text samt ventilerings liksom olika kunskaps- och vetenskapsteoretiska fält. Föreläsningar kring vetenskapligt skrivande och vissa överenskomna handledningar individuellt och i grupp är examinerande, liksom redovisningar.

Genom delkurserna *Temastyrd gestaltning* och *Projektarbete med gestaltning och rapportskrivning* lär sig studenten att ytterligare inom delkursernas ram redovisa sin kunskapsutveckling

inom ämnet från läroprocess via didaktisk reflektion till diskussion och slutsats. Studenten utvecklar sin förmåga att dokumentera sitt eget lärande och förmågan att didaktisera sina erfarenheter av valt gestaltungsområde. Därigenom utvecklas reflektion kring den kommande yrkesrollen och handledningsförmåga på metanivå. I kursen tränas ett dialektiskt förhållningssätt och tillämpningen av sokratiska samtal och processdagbok i form av blogg som metod, vilket innefattar både individuellt och kollektivt lärande.

Genomförande

Inriktningens profil är baserad på samtidskonst vilket ställs mot bildpedagogisk historik och en bred vetenskaplig orientering. Inriktningens profil problematiseras utifrån olika kunskapsteoriska utgångspunkter där exempelvis sociokulturell teori och visuella kulturstudier är centrala. Delkurserna genomförs med hjälp av de undervisningsformer som lärare och studenter finner mest relevanta: föreläsningar, seminarier, lektioner, workshops, handledning, utställningar, redovisningar, IKT, gruppstudier och självstudier. Delkurserna förbereder studenten för yrkesrollen, varför genomförandet planeras i samråd med VFU-samordnare. Dialogiska arbetsformer är centrala, som sokratiska samtal och reflektion kring eget och andras lärande. Individuella och kollektiva nivåer av lärande beaktas i kursen genom att studenten dokumenterar sitt eget lärande fortlöpande i samråd mellan lärare och studenter i form av blogg, projektrapport, portfolio, processdagbok eller i annan form.

5. Mål

Utifrån en vidgad kunskapssyn och ett vidgat språkbegrepp ämnar studierna inom specialiseringen att belysa konstnärligt undersökande och gestaltande arbetsformer. Kursmålen syftar till att de studerande skall utveckla sådana grundläggande kunskaper och insikter att de med ett yrkesprofessionellt förhållningssätt skall kunna utveckla barns och ungas bildspråkliga och kommunikativa kompetenser. Kursen syftar till att utveckla studentens förmåga till bildanalys och bildtolkning i förhållande till estetiska och konstnärliga processer och undersökningsmetoder. Ytterligare ett syfte är att studenten blir förtrogen med visuella kultur- och kommunikationsteorier för att ge studenten förmåga att göra barn och unga medvetna om bildämnets betydelse som samhällsfenomen. Med detta avses individens och gruppens relation till skilda kulturella uttryck och perspektiv, samt vilken roll dessa har som identitetsskapare i det globala och mångkulturella samhället. Jämställdhet, jämlikhet, genus, mångfald och likabehandling beaktas i kursgenomförande, innehåll, val av litteratur och utvärdering.

Kunskap och förståelse:

Efter avslutad kurs ska studenten:

- ha gedigna kunskaper om teoribildningar och begreppsbildningar som hör till inriktningen Bild och visuell kultur och deras betydelse i förhållande till barn och ungas kunskaps- och identitetsskapande.
- ha goda kunskaper om bildämnet som en aspekt av kommunikation utifrån ett vidgat kunskaps- och språkbegrepp och estetiska läroprocesser.
- förstå och kunna formulera bildinriktningens språkliga dimensioner muntligt som skriftligt, dels som eget kunskapsområde, dels som redskap i olika ämnen.

- ha kunskaper om barns och ungas bildspråkliga utveckling sett från olika kunskaps- och vetenskapsteoretiska perspektiv samt kunna beskriva dessa i skriftlig och muntlig form.
- ha kunskap om olika kulturella uttryck i samhället och deras konstnärliga samt didaktiska betydelse relaterat till ämnesområdet bild.

Färdighet och förmåga:

Efter avslutad kurs ska studenten:

- ha utvecklat förmåga i att se, framställa och använda bildmässiga uttryck och gestaltungsformer, kunna analysera och tolka dessa samt behärska dessa uttrycksformers möjligheter och pedagogiska tillämpning.
- behärska grundläggande teoretiska och undersökande kunskaper för skrivande av en vetenskaplig rapport.
- ha tillägnat sig adekvata begrepp och grundläggande ämnesteorier för att kunna planera, iscensätta, värdera och bedöma bildspråkligt lärande med hänsyn till kunskapsprogression, särskilt gentemot undervisning i grundskolan och på gymnasiet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt:

Efter avslutad kurs ska studenten:

- ha tillägnat sig verktyg för att urskilja, bedöma och betygsätta kunskapsnivåer.
- kunna tolka och värdera grund- och gymnasieskolans bildverksamhet utifrån ett didaktiskt, konstnärligt/estetiskt, kulturellt/samhälleligt, vetenskapligt och etiskt perspektiv.
- kunna analysera, förklara och diskutera bildundervisningens målsättning, struktur och ansvarsområden för barn, unga och andra vuxna samt därigenom vara aktiv i en kommande yrkesroll och i en handledande funktion.

6. Kurslitteratur

Litteraturlista sammanställs i samråd med kursens lärare i förhållande till valt område för fördjupning/breddning. Se separat litteraturlista.

7. Former för bedömning

Kursen examineras ur ett helhetsperspektiv där både individuella liksom grupperspektiv – där studentens bidragande till gemensamt lärande – beaktas. Kursen innehåller en gestaltande del samt en skrivandet av en teoretisk och didaktiskt analyserande rapport. Bedömning i de olika delkurserna sker vid särskilda tillfällen i form av redovisning, tentamen och/eller seminarium. Vissa moment kräver för godkänt resultat aktiv närvaro.

Student äger rätt till byte av examinator, om det är praktiskt möjligt, efter att ha underkänts två gånger på samma examination. En sådan begäran ställs till institutionen och skall vara skriftlig. Den som har godkänts i prov får inte delta i nya prov för högre betyg.

Antalet tillhandahållna examinationstillfällen inom Lärarprogrammets verksamhetsförlagda del (VFU) är begränsat till två tillfällen per kurs. Den student som blivit underkänd vid två

tillfällen på samma kurs inom Lärarprogrammet inom den verksamhetsförlagda delen (VFU) kan ansöka om dispens för ytterligare examinationstillfälle/n hos Utbildnings- och forskningsnämnden för lärarutbildning (beslut 2007-11-28, dnr G217 4913/07).

8. Betyg

Vid bedömning används en tregradig skala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För att få betyget *Godkänd* skall den studerande kunna:

- Visa att de kunskaper som beskrivs i kursinnehållet och dess målbeskrivning är uppnådda.
- Visa att denne i huvudsak tillgodogjort sig innehållet i kursmoment, litteratur och föreläsningar på de områden som efterfrågas.

För betyget *Väl godkänd* skall den studerande, förutom de som anges för betyget Godkänd kunna:

- Visa förmåga till analys och kunna generalisera förvärvade erfarenheter och kunskaper för användning i nya sammanhang och situationer.
- Visa förmåga att kunna inta olika perspektiv på undervisning och lärande.
- Visa på särskild fyllighet, klarhet och självständighet i framställningar, i sin användning av begrepp, i sina redogörelser för olika förhållanden och ståndpunkter.

ECTS-skalan används inom inriktningen utifrån en bedömningsmatris på sex progressiva steg i bedömningen av studentens ämnesdidaktiska liksom gestaltande förmåga i förhållande till en kommande profession inom ämnet som bildlärare.

9. Kursvärdering

Varje kurs skall utvärderas och resultaten skall bli föremål för diskussion mellan lärarna på kursen och representanter för studenterna. Protokoll/minnesanteckningar från denna diskussion skall avrapporteras till kursansvarig nämnd. Utvärderingen skall ske dels efter avslutad kurs och dels vid minst ett tillfälle under kursens gång. Vid planeringen av påföljande kurstillfälle skall det dokumenteras hur resultaten av utvärderingen har tagits till vara genom en revidering av kursinnehållet mot dess lärandemål.

10. Övrigt

Internationella förhållanden och alternativ skall beaktas i kursgenomförande, innehåll och litteraturval liksom val av VFU.